

Bruxelles, 7. srpnja 2020.
REV2 – zamjenjuje obavijest
(REV1) od 19. prosinca 2018.

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I EU-OV SUSTAV TRGOVANJA EMISIJAMA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini³.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu⁴, u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Nadalje, nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina bit će treća zemlja u pogledu provedbe i primjene prava Unije u državama članicama EU-a.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju koja će nastati nakon isteka prijelaznog razdoblja (dio A u nastavku). U ovoj se obavijesti objašnjavaju i određene odredbe o razdvajanju iz Sporazuma o povlačenju (dio B u nastavku), kao i propisi koji će se nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjivati u Sjevernoj Irskoj (dio C u nastavku).

¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica Unije.

² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).

³ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.

⁴ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

Savjet sudionicima:

Zbog posljedica navedenih u ovoj obavijesti, sudionicima se posebno savjetuje sljedeće:

Operatori stacionarnih postrojenja koja se nalaze u Ujedinjenoj Kraljevini i operatori zrakoplova za koje je Ujedinjena Kraljevina nadležna država članica trebali bi:

- osigurati da eventualnu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica od strane nadležnog tijela Ujedinjene Kraljevine prime prije isteka prijelaznog razdoblja,
- osigurati da su njihova godišnja izvješća o emisijama verificirana od strane verifikatorâ s poslovnim nastanom u EU-u koje akreditira nacionalno akreditacijsko tijelo države članice EU-a,
- žele li nastaviti posjedovati emisijske jedinice nakon 30. travnja 2021., otvoriti račun za trgovanje u Registru Unije kojim upravlja država članica EU-a i premjestiti svoju imovinu na taj račun.

K tome, operatori zrakoplova za koje je Ujedinjena Kraljevina nadležna država članica trebali bi:

- osigurati da se emisije nastale nakon isteka prijelaznog razdoblja kao posljedica letova iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu ili iz Ujedinjene Kraljevine u EU izuzmu iz njihovih godišnjih izvješća o emisijama,
- primiti na znanje koja je država članica na najnovijem popisu dodjele operatorâ zrakoplova koji je objavila Komisija navedena kao njihova nova nadležna država članica, ako je trenutno njihova nadležna država članica Ujedinjena Kraljevina.

Vlasnici računa za trgovanje ili osobnih računa u Registru Unije trebali bi otvoriti račun kojim upravlja država članica EU-a i premjestiti svoju imovinu na taj račun ako nakon isteka prijelaznog razdoblja žele nastaviti posjedovati emisijske jedinice.

Investicijska društva i kreditne institucije trebali bi osigurati poslovni nastan u EU-u ako žele nastaviti sudjelovati u dražbama emisijskih jedinica koje se provode u EU-u.

Vlasnici računa u Registru Kyotskog protokola Ujedinjene Kraljevine trebali bi premjestiti imovinu na račune u drugim registrima Kyotskog protokola.

Napomena:

Ova se obavijest ne odnosi na:

- aspekte povezane s financijskim tržištima i nadzorom tržišta,
- ostale aspekte povezane sa zrakoplovstvom, među ostalim pristup tržištu, sigurnost i zaštitu zračnog prometa itd.

A. PRAVNA SITUACIJA NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja propisi Unije kojima se uređuje EU-ov sustav trgovanja emisijama, a posebno Direktiva 2003/87/EZ⁶, prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu⁷. Najvažnije su posljedice toga sljedeće:

1. PODRUČJE PRIMJENE EU-OVA SUSTAVA TRGOVANJA EMISIJAMA

Direktiva 2003/87/EZ primjenjuje se na emisije iz djelatnosti navedenih u njezinu Prilogu I. i na stakleničke plinove iz njezina Priloga II. (vidjeti članak 2. Direktive 2003/87/EZ). Prilog I. Direktivi 2003/87/EZ uključuje određene djelatnosti koje se obavljaju u stacionarnim postrojenjima i zrakoplovstvo.

1.1. Stacionarna postrojenja

U skladu s Direktivom 2003/87/EZ EU-ov sustav trgovanja emisijama obuhvaća emisije iz svih stacionarnih postrojenja u državi članici EU-a koja obavljaju aktivnosti iz Priloga I. toj direktivi i ispuštaju stakleničke plinove iz Priloga II.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja emisije iz stacionarnih postrojenja u Ujedinjenoj Kraljevini više nisu obuhvaćena područjem primjene prava Unije i EU-ova sustava trgovanja emisijama.

1.2. Zrakoplovstvo

Dok se Direktiva 2003/87/EZ općenito primjenjuje na sve „letove sa slijetanjem u i polijetanjem iz zračnih luka koje se nalaze na teritoriju države članice na koju se primjenjuje Ugovor” (članak 3.a i točka 6. Priloga I.), njome se utvrđuje i odstupanje u pogledu „letova u zračne luke smještene u zemljama izvan EGP-a i iz njih” (članak 28.a). To se odstupanje primjenjuje na letove u zemlje s kojima nije postignut sporazum o povezivanju i iz njih.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja, ako se ne postigne dogovor o povezivanju, odstupanje od Direktive 2003/87/EZ primjenjuje se na letove iz Ujedinjene Kraljevine u EU i one u obratnom smjeru.

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_en

⁶ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijama jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁷ U pogledu primjenjivosti EU-ova sustava trgovanja emisijama na Sjevernu Irsku, vidjeti dio C ove obavijesti.

2. DRŽAVA ČLANICA NADLEŽNA ZA OPERATORE ZRAKOPLOVA

Kako bi se za zrakoplovstvo osigurala pravilna provedba EU-ova sustava trgovanja emisijama, člankom 18.a Direktive 2003/87/EZ utvrđuje se država članica nadležna za operatore zrakoplova.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina više ne djeluje kao nadležna država članica. Službe Komisije ažurirat će popis dodjele operatorâ zrakoplova iz Uredbe Komisije (EZ) br. 748/2009⁸ u kontekstu godišnjeg ažuriranja⁹, kako bi operatore zrakoplova obavijestile o nadležnoj državi članici¹⁰.

3. VERIFIKACIJSKA IZVJEŠĆA I AKREDITACIJA VERIFIKATORA

U skladu s člankom 14. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ operatori postrojenja ili zrakoplova moraju pratiti emisije CO₂ te o verificiranim emisijama dostavljati godišnje izvješće nadležnom tijelu države članice u kojoj se nalazi predmetno postrojenje ili koja djeluje kao nadležna država članica. U skladu s člankom 15. Direktive 2003/87/EZ ta se izvješća provjeravaju.¹¹

U skladu s poglavljem IV. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2067 o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ¹² i Uredbom (EZ) br. 765/2008 o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište¹³, verifikator koji izdaje verifikacijsko izvješće mora imati poslovni nastan u EU-u i biti akreditiran od strane

⁸ Uredba Komisije (EZ) br. 748/2009 od 5. kolovoza 2009. o popisu operatora zrakoplova koji su 1. siječnja 2006. ili kasnije obavljali zrakoplovnu aktivnost iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ, kojim se određuje država članica nadležna za svakog operatora zrakoplova (SL L 219, 22.8.2009., str. 1.). Na datum objave ove obavijesti najnoviji popis utvrđen je u Uredbi Komisije (EU) 2020/535 od 8. travnja 2020. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 748/2009 o popisu operatora zrakoplova koji su 1. siječnja 2006. ili kasnije obavljali zrakoplovnu aktivnost iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ, kojim se određuje država članica nadležna za svakog operatora zrakoplova (SL L 124, 21.4.2020., str. 1.).

⁹ Članak 18.a stavak 3. točka (b) Direktive 2003/87/EZ.

¹⁰ Ta je dodjela relevantna i u kontekstu zaštite zračnog prometa jer se njome uspostavlja „odgovarajuće tijelo” za određivanje zračnih prijevoznika za prijevoz tereta i pošte u Uniju iz zračne luke treće zemlje. Vidjeti odjeljak 6.8.1.1.b Priloga Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/1998 od 5. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda iz područja zaštite zračnog prometa (SL L 299, 14.11.2015., str. 1.) i „Obavijest za dionike o povlačenju Ujedinjene Kraljevine i propisi Unije o zaštiti zračnog prometa i pomorskoj sigurnosti” (REV2, 28. travnja 2020.), koji su objavljeni na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_en.

¹¹ U pogledu obveza izvješćivanja koje obuhvaćaju posljednju godinu prijelaznog razdoblja, vidjeti dio B ove obavijesti.

¹² Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 od 19. prosinca 2018. o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 334, 31.12.2018., str. 94).

¹³ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

nacionalnog akreditacijskog tijela države članice EU-a u kojoj ima poslovni nastan¹⁴.

Služba za akreditacije Ujedinjene Kraljevine nakon isteka prijelaznog razdoblja prestat će biti nacionalno akreditacijsko tijelo u smislu i za potrebe Uredbe (EZ) br. 765/2008. Prema tome, nakon isteka prijelaznog razdoblja, njezine potvrde o akreditaciji više neće u skladu s tom uredbom vrijediti ili biti priznate u EU-u¹⁵.

Stoga verifikatori koje je akreditirala Služba za akreditacije Ujedinjene Kraljevine nakon isteka prijelaznog razdoblja više ne mogu izdavati verifikacijska izvješća na temelju Direktive 2003/87/EZ¹⁶.

4. RAČUNI KOJI SE VODE U REGISTRU UNIJE

U skladu s člankom 19. Direktive 2003/87/EZ, emisijske jedinice izdane u okviru EU-ova sustava trgovanja emisijama vode se u Registru Unije. U Registru Unije prati se vlasništvo nad emisijskim jedinicama koje se drže na elektroničkim računima za stacionarna postrojenja i za operatore zrakoplova. Registar Unije služi i kao Registar Kyotskog protokola EU-a i država članica¹⁷.

Računima u Registru Unije upravlja država članica EU-a.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja, uz iznimku iz odjeljka B u nastavku:

- Ujedinjena Kraljevina više ne može upravljati računima u Registru Unije, a Registar Unije više ne služi kao Registar Kyotskog protokola Ujedinjene Kraljevine,
- računima u Registru Unije kojima upravlja Ujedinjena Kraljevina i računima u Registru Kyotskog protokola Ujedinjene Kraljevine više se ne može pristupiti.

5. PRISTUP DRAŽBAMA I NADZOR TRŽIŠTA

Kada je riječ o pristupu dražbama EU-a, u skladu s člankom 19. Uredbe Komisije (EU) br. 1031/2010, samo osobe s poslovnim nastanom u EU-u, operatori i operatori zrakoplova ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u nadmetanju na dražbama EU-a.

¹⁴ Iznimke od tog pravila navedene su u članku 7. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

¹⁵ Vidjeti i odjeljak A.3. „Obavijesti dionicima o povlačenje Ujedinjene Kraljevine i propisi Unije o industrijskim proizvodima” (REV2, 13. ožujka 2020.), koja je objavljena na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_en.

¹⁶ Vidjeti dio B ove obavijesti.

¹⁷ Članak 10. Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

Zbog klasifikacije emisijskih jedinica kao financijskih instrumenata u Direktivi 2014/65/EU¹⁸ niz pravila o financijskom tržištu primjenjuje se i na tržište emisijskih jedinica. Sudionici na tržištu, posebno investicijska društva i kreditne institucije, trebali bi uzeti u obzir opći okvir za financijske instrumente¹⁹.

B. RELEVANTNE ODREDBE O RAZDVAJANJU IZ SPORAZUMA O POVLAČENJU

Člankom 96. stavkom 2. Sporazuma o povlačenju utvrđeno je da se članak 12. stavci 2.a i 3. te članci 14., 15. i 16. Direktive 2003/87/EZ i dalje primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu stakleničkih plinova emitiranih tijekom posljednje godine prijelaznog razdoblja.

U skladu s člankom 96. stavkom 6. točkom (a) Sporazuma o povlačenju, nakon isteka prijelaznog razdoblja, u mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjavanje obveza koje proizlaze, među ostalim, iz članka 96. stavaka 2. i 5., Ujedinjena Kraljevina i operatori u Ujedinjenoj Kraljevini i dalje će imati pristup Registru Unije i Registru Kyotskog protokola Ujedinjene Kraljevine²⁰, koji su uspostavljeni Uredbom (EU) br. 389/2013.

Stoga, isključivo kako bi se osiguralo poštovanje tih obveza koje se i dalje primjenjuju na emisije (u okviru područja primjene Direktive 2003/87/EZ) nastale tijekom 2020.:

- operatori zrakoplova i postrojenja s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini smatraju se operatorima zrakoplova i operatorima postrojenja s poslovnim nastanom u EU-u,
- računima u Registru Unije potrebnima za ispunjavanje tih obveza i dalje će upravljati Ujedinjena Kraljevina,
- primjenjuju se odgovarajući rokovi.

C. MJERODAVNI PROPISI U SJEVERNOJ IRSKOJ NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjuje se Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.²¹ Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj podliježe periodičnoj suglasnosti Zakonodavne skupštine Sjeverne Irske, a početno razdoblje primjene traje četiri godine po isteku prijelaznog razdoblja.²²

¹⁸ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.–496.).

¹⁹ U pogledu tog aspekta pripremaju se ili su već objavljene druge obavijesti.

²⁰ Daljnji pristup registru Kyotskog protokola Ujedinjene Kraljevine osigurat će se je samo ako Izmjena iz Dohe stupi na snagu do 31. prosinca 2020. Za Izmjenu iz Dohe Kyotskog protokola vidjeti: <https://unfccc.int/process/the-kyoto-protocol/the-doha-amendment>.

²¹ Članak 185. Sporazuma o povlačenju.

²² Članak 18. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

U skladu s Protokolom o Irskoj / Sjevernoj Irskoj, određene odredbe prava Unije primjenjuju se i na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom. U Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj Unija i Ujedinjena Kraljevina dodatno su se sporazumjele da se smatra kao da je Sjeverna Irska država članica EU-a u mjeri u kojoj se propisi Unije primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom.²³

U Protokolu o Irskoj / Sjevernoj Irskoj utvrđeno je da se Direktiva 2003/87/EZ primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom u mjeri u kojoj se primjenjuje na proizvodnju, prijenos, distribuciju, opskrbu, veleprodaju ili prekograničnu razmjenu električne energije.²⁴

To znači da se smatra da upućivanja na Uniju u dijelu A i dijelu B ove obavijesti uključuju sva stacionarna postrojenja koja se nalaze u Sjevernoj Irskoj i koja su obuhvaćena područjem primjene Direktive 2003/87/EZ i proizvode električnu energiju, a da se upućivanja na Ujedinjenu Kraljevinu odnose samo na Veliku Britaniju.

Konkretno, to među ostalim znači sljedeće:

- operatori stacionarnih postrojenja u Sjevernoj Irskoj uključenih u proizvodnju električne energije moraju poštovati relevantne obveze u pogledu emisija stakleničkih plinova iz Direktive 2003/87/EZ, uključujući obveze predaje iz članka 12. stavka 3. te obveze praćenja i izvješćivanja iz članaka 14. i 15. te direktive. Kako je općenito slučaj u okviru ETS-a EU-a za proizvodnju električne energije ne dodjeljuju se besplatne emisijske jedinice²⁵,
- stacionarna postrojenja za proizvodnju električne energije u Sjevernoj Irskoj i dalje će imati pristup svojim računima u Registru Unije pod istim uvjetima kao i prije i kao operatori sa stacionarnim postrojenjima u državama članicama EU-a (uključujući mogućnost razmjene međunarodnih jedinica do roka za postizanje usklađenosti za emisije iz 2020.),
- Ujedinjena Kraljevina na uređenom tržištu u EU-u može provoditi dražbe samo u vezi sa Sjevernom Irskom u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010.

Međutim, Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj isključuje mogućnost da Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom:

- sudjeluje u pripremi i donošenju odluka Unije²⁶,

²³ Članak 7. stavak 1. Sporazuma o povlačenju u vezi s člankom 13. stavkom 1. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

²⁴ Članak 9. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj i Prilog 4. tom protokolu.

²⁵ Članak 10.a stavak 3. Direktive 2003/87/EZ.

²⁶ Ako je potrebna razmjena informacija ili uzajamno savjetovanje, to će se odvijati u Zajedničkoj savjetodavnoj radnoj skupini uspostavljenoj u skladu s člankom 15. Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

- se pozove na načelo zemlje podrijetla ili uzajamno priznavanje potvrda koje su izdala tijela sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini²⁷.

Konkretno, ta zadnja točka među ostalim znači sljedeće:

- verifikatori koje je akreditiralo akreditacijsko tijelo u Ujedinjenoj Kraljevini ne mogu sastavljati verifikacijska izvješća za podnošenje u skladu s člancima 14. i 15. Direktive 2003/87/EZ. Verifikatori s poslovnim nastanom u Sjevernoj Irskoj, koje je akreditiralo nacionalno akreditacijsko tijelo u državi članici EU-a u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2018/2067 i Uredbe (EZ) br. 765/2008, mogu sastavljati verifikacijska izvješća koja se odnose na stacionarna postrojenja u Sjevernoj Irskoj za podnošenje u skladu s člancima 14. i 15. Direktive 2003/87/EZ. Verifikatori s poslovnim nastanom u Sjevernoj Irskoj, koje je akreditiralo nacionalno akreditacijsko tijelo u državi članici EU-a, ne mogu sastavljati verifikacijska izvješća koja se odnose na stacionarna postrojenja i operatore zrakoplova u EU-u.

Na internetskim stranicama Komisije o EU-ovom sustavu trgovanja emisijama (https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en) dostupne su opće informacije o tom pitanju. Te će se stranice prema potrebi dodatno ažurirati.

Europska komisija
Glavna uprava za klimatsku politiku

²⁷ Članak 7. stavak 3. prvi podstavak Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.